IMPACTUL TRADUCERILOR TEHNICE ASUPRA EXPERIENȚEI UTILIZATORULUI: CAZUL LOCALIZĂRII MICROSOFT OFFICE ÎN LIMBA ROMÂNĂ /

THE IMPACT OF TECHNICAL TRANSLATIONS ON USER EXPERIENCE: THE CASE OF MICROSOFT OFFICE LOCALIZATION INTO ROMANIAN



Lidia POPOV, Associate Professor, PhD
("Alecu Russo" Balti State University, Republic of Moldova)

popov.lidia@usarb.md,
https://orcid.org/0000-0002-9543-7058



Olesea SKUTNITKI, Assistant Professor, MS
("Alecu Russo" Balti State University, Republic of Moldova)

olesea.skutnitki@usarb.md
https://orcid.org/0009-0000-0251-0678

Received: June 1, 2025 | Reviewed: June 12, 2025 | Accepted: June 15, 2025
UDC 81 | https://doi.org/10.62413/cqm.2025.39

Abstract

In the current context of accelerated digitalization, software localization is no longer a matter of linguistic transfer alone, but a complex process of cultural and functional adaptation with direct implications for user experience (UX). This article examines the influence of

technical translations on how Romanian-speaking users interact with the Romanian-language interface of Microsoft Office LTSC Professional Plus 2024. The primary objective is to identify problematic linguistic formulations – ambiguous, overly literal, or contextually inadequate – and to assess their effects on the clarity, efficiency, and predictability of user interaction. The study adopts a mixed-method approach, combining a comparative analysis of terminology between the Romanian and English versions of the software with an observational investigation conducted within the academic course "Information and Communication Technologies". Qualitative data, collected from feedback provided by students in non-IT fields, enabled a direct correlation between localization deficiencies and practical usability challenges. The results indicate that inadequate translations can compromise both the functionality and accessibility of software, particularly for users with limited digital literacy. The conclusions underscore the need for rigorous localization processes supported by collaboration between linguists, technical translators, software developers, and UX professionals. The article offers a set of recommendations aimed at improving software localization, emphasizing terminological consistency, linguistic clarity, and cultural appropriateness.

Keywords: *localization, translation, version, linguistics, process*

Introducere

În societatea contemporană, profund marcată de digitalizare şi interconectivitate, accesul eficient la tehnologie depăşeşte simpla disponibilitate a aplicaţiilor software. Modul în care utilizatorii interacţionează cu aceste instrumente este puternic influenţat de limbajul interfeţei. Din această perspectivă, localizarea este înţeleasă ca proces de adaptare lingvistică şi culturală a produselor software care, la rândul său, devine un factor important pentru accesibilitate, eficienţă şi satisfacţia utilizatorului. În acest context, localizarea nu mai poate fi privită doar ca un proces de traducere, ci reprezintă o componentă integrantă a designului UX (*User Experience*), cu implicaţii semnificative asupra modului în care utilizatorii interacţionează cu tehnologia.

Adaptarea aplicaţiilor software pentru un public internaţional presupune mai mult decât transpunerea fidelă a termenilor dintr-o limbă în alta (Esselink, 2000). Este vorba despre o adaptare culturală, funcţională şi tehnică, care urmăreşte să păstreze claritatea şi logica interfeţei originale, oferind în acelaşi timp o experienţă intuitivă pentru utilizatorul local. În acest context, pachetul integrat de aplicaţii pentru birotică Microsoft Office, fiind una dintre cele mai utilizate suite de aplicaţii la nivel global, reprezintă un studiu de caz relevant pentru evaluarea modului în care traducerile pot facilita sau limita utilizarea aplicaţiilor. Având o interfaţă disponibilă tradusă în zeci de limbi, suita Office oferă premisele ideale pentru a examina în ce măsură traducerea contribuie sau, dimpotrivă, afectează accesibilitatea digitală.

Prezentul studiu investighează modul în care traducerile tehnice din aplicaţiile pachetului menţionat în limba română influenţează experienţa utilizatorilor vorbitori de limbă română. Accentul este pus pe identificarea termenilor sau expresiilor traduse inadecvat, care pot conduce la ambiguităţi, blocaje în procesul de utilizare sau chiar erori de operare.

Scopul cercetării reflectă o preocupare actuală și necesară: modul în care traducerile tehnice influențează interacțiunea utilizatorilor cu tehnologia. Într-un context digital în care Microsoft Office este omniprezent, experiența utilizatorului român devine un indicator valoros al calității localizării.

Cercetarea își propune următoarele obiective ale cercetării:

1. *Identificarea și documentarea traducerilor problematice* (confuze, ambigue, neintuitive) din aplicațiile suitei Microsoft Office, în contextul lor funcțional.
2. *Evaluarea impactului* acestor traduceri asupra experienței utilizatorului, în special în ceea ce privește claritatea, eficiența și predictibilitatea interacțiunii cu interfața.
3. *Formularea de recomandări* pentru îmbunătățirea procesului de localizare a interfețelor software în limba română, bazate pe principii de bună practică în traducerea tehnică și designul centrat pe utilizator.

Aceste obiective acoperă cele trei direcții principale ale cercetării:

- *Analiza lingvistică*, ce constă în identificarea erorilor de traducere, cum ar fi ambiguitățile, traducerile literale sau inconsecvențele terminologice, care pot afecta negativ înțelegerea interfeței;
- *Evaluarea experienței de utilizare* (UX), prin evidențierea efectelor practice ale traducerilor defectuoase asupra utilizatorului – de la confuzie și încetinirea fluxului de lucru, până la erori de operare;
- *Propunerea de soluții aplicabile*, orientate spre optimizarea localizării, nu doar prin analiză critică, ci și prin recomandări constructive ancorate în standardele actuale de traducere și design UX.

Importanța acestei cercetări derivă din intersectarea a două domenii relevante: traducerea tehnică și ingineria software. Această convergență determină în mare măsură calitatea interacțiunii utilizatorilor cu aplicațiile digitale. O traducere neadecvată a unui element de interfață nu este doar o problemă lingvistică, ci poate deveni o barieră funcțională reală, mai ales pentru utilizatorii cu un nivel redus de alfabetizare digitală sau pentru utilizatorii de la specialitățile non-IT.

Metodologia aplicată combină o abordare calitativă cu o analiză observațională, realizată în cadrul unității de curs „Tehnologii informaționale și comunicaționale". Studiul se bazează pe:

– analiza comparativă a terminologiei din interfața în limba română și cea în limba engleză a aplicațiilor pachetului integrat de aplicații pentru birotică;
– identificarea și documentarea traducerilor considerate confuze, prea literale sau inadecvate în contextul lor funcțional;
– explorarea feedback-ului provenit de la studenții specialităților non-IT, în cadrul cursului menționat;
– corelarea problemelor lingvistice cu eventuale disfuncționalități în experiența utilizatorului.

Demersul se concentrează exclusiv pe versiunea Desktop Microsoft Office LTSC Professional Plus 2024, cu interfaţa în limba română, excluzând analiza traducerilor automate, aspectele juridice sau comerciale asociate localizării altor produse Microsoft.

1. Fundamente teoretice şi terminologice. Principii de bună practică în traducerea interfeţelor software

Localizarea şi traducerea tehnică reprezintă două concepte importante, dar distincte, în domeniul adaptării produselor software pentru pieţele şi utilizatorii din diverse culturi lingvistice (Jiménez-Crespo, 2013).

Traducerea tehnică se referă în principal la transpunerea corectă şi fidelă a termenilor şi instrucţiunilor specifice unui domeniu, menţinând acurateţea semantică şi terminologică a mesajului original. Aceasta este adesea caracterizată printr-un focus restrâns, centrat pe exactitatea terminologică şi coerenţa textuală, fiind relevantă în documentaţia tehnică, manuale şi instrucţiuni (Katan, 2009).

Pe de altă parte, localizarea depăşeşte sfera traducerii pur lingvistice, implicând o adaptare mult mai largă, care include ajustări culturale, tehnice şi funcţionale, menite să ofere utilizatorilor o experienţă naturală şi intuitivă în utilizarea produsului. Astfel, localizarea presupune adaptarea nu doar a limbajului, ci şi a formatelor de dată, unităţilor de măsură, convenţiilor vizuale şi altor elemente care ţin de contextul cultural şi practic al utilizatorului final (O'Hagan şi Ashworth, 2002).

Limbajul utilizat în interfeţele software reprezintă unul dintre cele mai vizibile şi influente elemente ale UX. Dincolo de funcţionalitatea tehnică, modul în care sunt formulate mesajele, etichetele butoanelor, meniurile, dialogurile de eroare sau instrucţiunile de utilizare determină în mare măsură eficienţa interacţiunii dintre utilizator şi aplicaţie. Un limbaj clar, coerent şi adaptat publicului-ţintă contribuie la o utilizare intuitivă şi plăcută, în timp ce o exprimare ambiguă, artificială sau neadecvată poate genera confuzie, frustrare şi chiar erori de operare.

Într-un context precum cel al suitei Microsoft Office, limbajul trebuie să fie nu doar corect din punct de vedere gramatical, ci şi funcţional, natural şi adaptat specificului utilizatorului vorbitor de limbă română. Spre exemplu, traducerea comenzii „Save As …" prin „Salvare ca …" păstrează concizia, dar poate ridica întrebări de interpretare pentru un utilizator mai puţin familiarizat cu terminologia domeniului IT, în comparaţie cu o variantă mai explicită, precum „Salvează cu alt nume …", care însă trebuie echilibrată cu limitările spaţiului disponibil în interfaţă.

Aceste provocări impun respectarea unor principii de bună practică în localizarea interfeţelor software, cum ar fi:

– *Claritate şi concizie*: textele trebuie să fie clare şi uşor de înţeles, evitând termenii tehnici inutili. Spre exemplu, în locul unui mesaj vag de eroare

precum „A apărut o problemă", o formulare precum „Documentul nu a putut fi salvat din cauza unei erori de conexiune" este mai specifică şi mai utilă pentru utilizator;

- *Consistenţă terminologică*: este importantă menţinerea aceloraşi termeni în toate părţile aplicaţiei. Dacă un meniu foloseşte termenul „Inserare tabel", acelaşi termen trebuie utilizat în tutoriale, mesaje de ajutor sau alte componente, evitând alternanţe precum „Adăugare tabel" sau „Creare tabel", care pot deruta;
- *Adaptare culturală*: unele concepte trebuie adaptate la normele şi aşteptările culturale ale publicului local. De exemplu, formatul datei „MM/DD/YYYY" din versiunea engleză trebuie convertit în „DD.MM.YYYY" în limba română, pentru a respecta uzanţele locale;
- *Testare contextuală*: traducerile trebuie verificate în contextul real al aplicaţiei, deoarece un cuvânt potrivit din punct de vedere lingvistic poate deveni neadecvat în cazul în care este trunchiat, suprapus pe o pictogramă sau poziţionat într-un spaţiu prea restrâns. Testarea în interfaţă (*UI testing*) este importantă;
- *Neutralitate stilistică şi ton prietenos*: interfaţa trebuie să fie prietenoasă şi accesibilă, dar şi profesionistă. În limba română, formele de adresare trebuie echilibrate între politeţe şi familiaritate. De exemplu, folosirea lui „te rog" în loc de „vă rugăm" poate fi percepută ca prea informală într-un context profesional;
- *Evitarea traducerilor literale*: traducerea expresiilor idiomatice din engleză necesită o adaptare creativă. Comanda „Drag and Drop" nu se traduce literal prin „Trage şi lasă", ci mai natural prin „Glisează şi eliberează" sau „Trage şi plasează".

Aceste principii sunt puse în aplicare în mod ideal prin colaborarea dintre lingvişti, specialişti în UX, dezvoltatori şi testeri, ceea ce duce la o localizare funcţională şi centrată pe utilizator. Localizarea de calitate nu înseamnă doar traducere, ci o recreare a interfeţei într-un mod care să pară nativă utilizatorului, reducând la minimum fricţiunile cognitive şi barierele de înţelegere.

Un exemplu relevant în acest sens este aplicaţia Microsoft Word, unde traducerea comenzii din fereastra de opţiuni pentru salvare automată „AutoSave" ca „Salvare automată" este atât precisă, cât şi transparentă pentru utilizator, în timp ce traducerea expresiei „Mail Merge" prin „Combinare corespondenţă" păstrează un sens mai tehnic, dar poate ridica provocări de înţelegere pentru utilizatorii neexperimentaţi.

Prin urmare, succesul traducerii interfeţelor software nu poate fi evaluat exclusiv prin prisma fidelităţii lingvistice, ci mai ales prin eficienţa comunicării, adaptarea culturală şi integrarea coerentă în experienţa de utilizare.

2. Microsoft Office în limba română: cadru de analiză şi impactul traducerilor asupra utilizabilităţii

Microsoft Office reprezintă unul dintre cele mai răspândite pachete de aplicaţii pentru birotică la nivel global. Utilizată în mediile instituţionale, educaţionale şi profesionale din întreaga lume, suita integrează aplicaţii destul de importante precum Word, Excel, PowerPoint, Outlook şi altele, fiecare cu funcţionalităţi complexe şi multiple nivele de interacţiune cu utilizatorul. Datorită prezenţei sale larg răspândite şi a rolului critic în fluxurile de lucru cotidiene, Microsoft Office devine un obiect de studiu ideal pentru investigarea impactului traducerilor tehnice asupra experienţei utilizatorului.

În contextul globalizării software-ului, traducerea şi localizarea interfeţei Microsoft Office capătă o importanţă strategică. Interfaţa lingvistică nu este doar o punte de comunicare între utilizator şi funcţionalitatea aplicaţiei, ci şi un factor determinant în eficienţa, acurateţea şi accesibilitatea procesului de utilizare. Alegerea limbii române ca limbă-ţintă în această analiză permite evaluarea gradului de adecvare a localizării la specificul lingvistic şi cultural al utilizatorilor vorbitori de limbă română.

Localizarea suitei Microsoft Office este un proces complex, realizat în baza unor politici riguroase de standardizare terminologică şi coerenţă funcţională. Microsoft colaborează cu lingvişti profesionişti, echipe de localizare locale şi experţi în UX, utilizând glosare oficiale, ghiduri stilistice şi platforme de feedback colectiv.

Obiectivul central al politicilor de localizare este asigurarea unei experienţe consistente şi predictibile pentru utilizatorii din diferite regiuni, fără a sacrifica specificitatea lingvistică. Cu toate acestea, localizarea se confruntă cu o serie de constrângeri structurale: spaţiul limitat în interfaţă, lipsa contextului semantic complet al anumitor termeni, adaptabilitatea redusă a unor metafore culturale şi, în unele cazuri, automatizarea excesivă a traducerilor.

Microsoft oferă posibilitatea selectării limbii interfeţei în timpul instalării sau ulterior, din setările aplicaţiei. Utilizatorii pot configura nu doar limba de afişare, ci şi opţiunile de corectare ortografică, dicţionarele personalizate şi sugestiile automate, ceea ce oferă un grad ridicat de flexibilitate, foarte important în medii educaţionale sau corporative multilingve.

Cu toate acestea, utilizarea limbii române în contexte colaborative poate crea dificultăţi: diferenţele terminologice dintre interfeţele în limba română şi cele în limba engleză pot genera confuzii în comunicarea interprofesională, mai ales în cazul în care membrii unei echipe utilizează versiuni localizate diferit ale aceleiaşi aplicaţii. De asemenea, existenţa unor diferenţe semnificative între traducerile versiunilor anterioare şi cele actuale contribuie la discontinuităţi în procesul de învăţare şi adaptare a utilizatorilor.

Analiza calitativă a interfeţei în limba română a evidenţiat mai multe categorii de erori şi neajunsuri cu impact negativ asupra utilizabilităţii:

– *Ambiguităţi terminologice*: apar în cazul în care traducerea nu este suficient de clară sau permite mai multe interpretări. Un exemplu este comanda „Înapoi", care poate semnifica fie revenirea la o etapă anterioară, fie anularea unei acţiuni curente, generând confuzii în utilizare;
– *Calcuri lingvistice*: traduceri realizate prin preluarea mecanică a structurii sau semanticii din limba-sursă. De exemplu, „Folder" este tradus prin „Dosar" – un termen cu puternică încărcătură birocratică în limba română, potenţial neadecvat în contextul digital modern. Varianta pertinentă ar fi „Mapă";
– *Traduceri greşite*: unele traduceri nu reflectă fidel sensul original sau sunt prea tehnice pentru utilizatorii fără pregătire specializată. De exemplu, comanda „Header" tradusă ca „Antet" poate fi neclară pentru utilizatorii obişnuiţi; o variantă mai intuitivă ar putea fi „Cap de pagină", care explică mai clar rolul elementului în document. De asemenea, comanda „Footer" tradusă ca „Subsol" poate fi confuză pentru utilizatorii obişnuiţi. Traducerea „Picior de pagină" este corectă şi frecvent utilizată în limba română, mai ales în domeniul editorial şi al procesării textelor. Este un termen clar, intuitiv şi uşor de înţeles, fiind mai natural şi mai accesibil pentru utilizatorii obişnuiţi.

În continuare, oferim exemple relevante de termeni tehnici, împreună cu variantele lor traduse frecvent şi sugestii exprimate într-un stil clar şi consecvent, adaptat vorbitorilor de limba română, pentru a spori accesibilitatea şi uşurinţa în utilizarea interfeţei.

Termeni în EN	**Traducere actuală în RO**	**Argumentare/clarificări**	**Sugestii clare şi explicite în limba RO**
Home	Pornire	„Home" tradus ca „Pornire" în aplicaţii este neclar, ambiguu şi în unele contexte chiar înşelător. „Pornire" este asociat mai degrabă cu „Start" (lansarea unei aplicaţii, deschiderea sistemului etc.), nu cu o pagină principală de comenzi. Nu comunică funcţia reală a filei „Home", care grupează comenzile de bază: Fonturi, Paragrafe, Clipboard etc. Poate induce în eroare utilizatorii începători, care se aşteaptă la o acţiune de iniţializare. Denumirea „Principal" este clară, neutră şi indică ideea de „Pagină principală" cu cele mai frecvente funcţii.	Principal
Layout	Aspect	„Aspect" este acceptabil, dar poate	Configurare pa-

		fi vag în afara contextului, în timp ce „Configurare pagină" este mult mai clar, reflectă setările de aranjare a conţinutului pe pagină.	gină
Clipboard	Clipboard	„Clipboard" este un neologism tehnic, puţin cunoscut de utilizatorii ocazionali, ceea ce poate genera confuzie şi reduce accesibilitatea interfeţei pentru publicul larg. „Memorie temporară" e cel mai clar termen care indică ce face efectiv această zonă pentru un utilizator obişnuit: ţine datele doar temporar, până la lipire.	Memorie temporară
Font	Font	„Font" este un împrumut din engleză care poate părea străin şi neintuitiv pentru utilizatorii obişnuiţi, iar traduceri literale sau alternative prea tehnice pot complica înţelegerea funcţionalităţii, reducând accesibilitatea interfeţei. „Formatare caracter" este mult mai clară, succintă şi exprimă exact funcţia grupului „Font", setările aplicate la nivel de literă / caracter.	Formatare caracter
Paragraph	Paragraf	„Paragraf" nu reflectă în mod clar faptul că această comandă gestionează formatarea şi aspectul alineatului (aliniere, spaţiere, indentare). Astfel, poate fi confuz pentru utilizatorii care caută opţiuni de stilizare şi ar putea interpreta greşit funcţionalitatea. „Formatare alineat" reflectă exact scopul comenzii: modificarea formatării la nivel de alineat. Este clar şi intuitiv pentru utilizatorii obişnuiţi. Evidenţiază diferenţa faţă de „Paragraf" ca structură textuală.	Formatare alineat
Save As …	Salvare ca…	„Salvare ca" este traducerea standard, dar insuficientă pentru a reda funcţionalitatea extinsă. Propunem „Salvare ca…/ Gestionare", deoarece comanda permite nu doar salvarea cu alt nume, ci şi alegerea altei locaţii, formatului	Salvare ca…/ Gestionare

		fişierului, crearea unui dosar nou, arhivarea sau chiar ştergerea unui fişier etc. Este un instrument de gestionare completă a obiectului digital (fişierului). Evidenţiază că este mai mult decât o simplă salvare a unui document. Ajută utilizatorii să înţeleagă că pot organiza şi controla fişierul.	
Bold	Aldin	„Aldin" este o traducere veche, mai puţin intuitivă, „Îngroşat" este mult mai potrivit.	Îngroşat
Shading	Umbrire	„Shading" tradus ca „Umbrire" este tehnic incorect, deoarece funcţia colorează fundalul, nu adaugă umbre. „Umplere fundal" este o traducere mai clară.	Umplere fundal
Undo	Anulare	„Anulare" este uzuală, dar poate fi vagă. Este recomandabil să se clarifice că anulează ultima acţiune, pentru a evita confuziile cu anularea operaţiunilor mai complexe.	Renunţare
Redo	Refacere	„Refacere" este acceptată, însă exprimarea „Întoarcere ultima acţiune" este mai explicită pentru utilizatorii neexperimentaţi.	Întoarcere ultima acţiune
Styles	Stiluri	„Stiluri de text" e mai explicit şi ajută utilizatorul să înţeleagă că se referă la formatarea textului, nu la alte tipuri de stiluri.	Stiluri de text
Blank Page	Pagină necompletată	„Pagină necompletată" este o exprimare artificială, mai tehnică şi puţin uzuală. Are conotaţii pasive sau administrative şi nu este asociată intuitiv cu interfaţa unui document sau a unui program. „Pagină goală" este termenul standard, clar şi uzual în limbajul interfeţelor software şi al utilizatorilor finali.	Pagină goală
Page Break	Sfârşit de pagină	„Sfârşit de pagină" sugerează finalul conţinutului unei pagini, ca un marcaj pasiv în timp ce „Întrerupere de pagină" este clară şi tehnic corectă.	Întrerupere de pagină
Track	Urmărire	„Urmărire modificări" este literal,	Monitorizare mo-

Changes	modificări	dar poate fi vag. „Monitorizare modificări" exprimă mai clar scopul funcţiei de a controla şi accepta schimbări.	dificări
Paste Special	Lipire specială	„Lipire specială" este o traducere literală şi acceptată, dar poate fi utilă o descriere suplimentară – „Lipire cu opţiuni", pentru a reflecta varietatea opţiunilor disponibile.	Lipire cu opţiuni
Spelling & Grammar	Ortografie şi gramatică	„Ortografie şi gramatică" este traducerea oficială, dar structura „Corectare ortografică şi gramaticală" este mai intuitivă şi mai explicită pentru utilizatori.	Corectare ortografică şi gramaticală
Navigation Pane	Panou de navigare	„Panou de navigare" nu indică clar ce anume se navighează şi poate fi confundat cu bara de meniu sau alte elemente generale ale interfeţei. Termenul nu este intuitiv pentru utilizatorii ocazionali sau începători. În schimb, „Navigare în document" exprimă clar scopul funcţiei: deplasarea prin titluri, pagini sau rezultate de căutare. Foloseşte un limbaj natural, accesibil utilizatorului obişnuit, şi pune accentul pe acţiunea concretă, adică găsirea rapidă a unor părţi din document.	Navigare în document
Merge Cells	Îmbinare celule	„" este mai tehnic şi poate părea mai Îmbinare celule complicat sau neclar pentru utilizatorii obişnuiţi. „Unire celule" este mai potrivit, deoarece este un termen simplu, clar şi uşor de înţeles pentru utilizatori. Reflectă exact acţiunea de a conecta mai multe celule într-una singură, folosind un limbaj apropiat de cel natural.	Unire celule
Zoom	Zoom	„Zoom" este un împrumut englezesc care poate fi neclar sau neintuitiv pentru utilizatorii neexperimentaţi. „Mărire / Micşorare" exprimă clar funcţionalitatea completă a comenzii respective,	Mărire/ Micşorare

		adică atât mărirea, cât şi reducerea vizualizării documentului.	

Aceste exemple reflectă discrepanţa dintre fidelitatea formală a traducerii şi nivelul real de accesibilitate pentru utilizatorul final. Deseori, alegerea unor termeni mai „tehnici" sau normativ corecţi se face în detrimentul clarităţii şi funcţionalităţii.

Traducerile tehnice afectează direct experienţa utilizatorului, nu doar la nivel cognitiv, ci şi în modul în care acesta operează sistemul. În urma investigaţiilor realizate în cadrul cursului menţionat, au fost identificate următoarele efecte frecvente:

– *Confuzii semantice*: lipsa familiarităţii cu anumiţi termeni tehnici duce la neînţelegeri sau folosirea incorectă a unor funcţii. De exemplu, distincţia dintre „Salvare automată" şi „Salvează ca …" este adesea vagă pentru utilizatori neexperimentaţi.

– *Întârzieri operaţionale*: identificarea unei funcţionalităţi devine un proces îndelungat, în cazul în care termenii nu sunt intuitivi, ceea ce afectează negativ ritmul de lucru şi satisfacţia utilizatorului;

– *Erori de utilizare*: traducerile ambigue sau incorecte pot genera acţiuni greşite, începând cu ştergerea accidentală a conţinutului, până la aplicarea de formate eronate sau trimiterea de documente incomplete.

Aceste probleme au un impact şi mai mare asupra utilizatorilor nontehnici sau a celor care învaţă formal, deoarece bariera lingvistică devine un obstacol în dobândirea competenţelor digitale.

Traducerea interfeţei Microsoft Office în limba română este un proces necesar şi bine intenţionat, dar plin de provocări. Calitatea localizării influenţează în mod semnificativ felul în care utilizatorii interacţionează cu aplicaţiile, iar mici erori terminologice pot avea un impact mult mai mare decât pare asupra performanţei, clarităţii şi satisfacţiei în utilizare. De aceea, este important ca procesul de localizare să fie însoţit de testare continuă, feedback activ din partea utilizatorilor şi o flexibilitate terminologică care să ţină cont mai mult de nevoile utilizatorilor decât doar de regulile limbii utilizate.

3. Perspective de îmbunătăţire şi recomandări

În această secţiune se propun direcţii concrete de îmbunătăţire şi recomandări bazate pe analiza problemelor identificate în interfaţa în limba română a aplicaţiilor din suita Microsoft Office. Un aspect important în optimizarea procesului de localizare este prioritizarea clarităţii şi accesibilităţii terminologiei. Traducătorii trebuie să adopte o perspectivă centrată pe utilizator, în care adaptarea semantică a termenilor primează asupra fidelităţii literale sau rigurozităţii normative. Aceasta implică renunţarea la traduceri excesiv tehnice sau arhaice, în favoarea unor echivalenţe intuitive, care facilitează recunoaşterea şi înţelegerea rapidă a funcţiilor de către utilizatorii finali, indiferent de nivelul lor de competenţă tehnică. Claritatea terminologi-

că contribuie la reducerea ambiguităţilor, diminuând confuziile şi erorile operaţionale.

Procesul de localizare trebuie să fie colaborativ şi iterativ, implicând lingvişti, specialişti IT şi utilizatori experimentaţi. Pentru aceasta, se recomandă implementarea următoarelor măsuri:

- testarea traducerilor cu grupuri diverse de utilizatori vorbitori de limba română, pentru identificarea neconcordanţelor înainte de lansare;
- instituirea unui mecanism de feedback continuu după lansare, care să permită colectarea şi integrarea sugestiilor utilizatorilor, facilitând actualizări constante;
- asigurarea coerenţei terminologiei în întreaga suită Microsoft Office, prin dezvoltarea şi actualizarea regulată a glosarelor şi ghidurilor terminologice, adaptate particularităţilor limbii române şi nivelului utilizatorilor. Aceste instrumente trebuie să includă traduceri standard, descrieri explicative, exemple contextualizate şi variante acceptate, oferind localizatorilor un cadru flexibil şi clar.

Având în vedere constrângerile de spaţiu din interfaţa aplicaţiilor, traducerile trebuie să fie concise, păstrând totodată claritatea şi coerenţa semantică. Localizatorii trebuie să beneficieze de libertate editorială pentru a adapta formulările la fluxul natural al limbii române, evitând traducerile literale care pot genera confuzii sau disconfort semantic. De asemenea, este recomandată utilizarea unui lexic consacrat în domeniul tehnologiei informaţiei, ceea ce va creşte familiaritatea şi acceptabilitatea termenilor pentru utilizatori.

O direcţie inovatoare şi utilă este personalizarea localizării în funcţie de profilul utilizatorului. Prin dezvoltarea unor niveluri adaptive de terminologie, concepute pentru utilizatori începători, intermediari şi avansaţi, se poate asigura o experienţă personalizată şi eficientă. Pentru utilizatorii nontehnici, terminologia trebuie să fie mai accesibilă şi explicativă, iar pentru cei cu experienţă tehnică – standardizată şi precisă, susţinând un flux de lucru profesionist.

Succesul localizării suitei Microsoft Office în limba română depinde de echilibrul între rigurozitatea tehnică şi adaptarea pragmatică la nevoile diverse ale utilizatorilor. Implementarea recomandărilor propuse va contribui semnificativ la creşterea satisfacţiei utilizatorilor, reducerea erorilor şi sporirea productivităţii.

Recomandări principale:

1. Adoptarea unei terminologii clare şi intuitive, prioritizând echivalenţele funcţionale în detrimentul traducerilor literale sau tehnice. Evitarea calcurilor şi a termenilor arhaici care pot genera confuzie.
2. Proces colaborativ şi iterativ, cu implicarea lingviştilor, a specialiştilor IT şi a utilizatorilor finali, inclusiv testare înainte de lansare.
3. Implementarea unui sistem continuu de feedback, pentru integrarea sugestiilor utilizatorilor după lansare.

4. Actualizarea şi uniformizarea glosarelor şi ghidurilor terminologice, incluzând exemple şi descrieri adaptate limbii şi culturii române.
5. Personalizarea localizării în funcţie de nivelul utilizatorului: începători, intermediari şi avansaţi.
6. Libertate editorială pentru localizatori, pentru adaptarea expresiilor la fluxul natural al limbii române, evitând traducerile rigide.
7. Explorarea utilizării tehnologiilor avansate, inclusiv inteligenţa artificială, pentru traduceri adaptive şi învăţare din feedback.

Concluzii

Analiza procesului de localizare a suitei Microsoft Office în limba română a evidenţiat neconcordanţe terminologice şi strategii de traducere care pot influenţa negativ experienţa utilizatorului. Aplicarea rigidă a fidelităţii faţă de limba-sursă poate conduce la pierderea clarităţii, apariţia ambiguităţilor semantice şi reducerea accesibilităţii funcţiilor software. În special termenii neintuitivi, traducerile literale şi lipsa contextualizării culturale afectează eficienţa şi satisfacţia utilizatorilor, mai ales a celor fără pregătire tehnică.

Pentru traducători se impune adoptarea unei abordări centrate pe utilizator, care prioritizează înţelegerea şi funcţionalitatea în detrimentul echivalenţelor literale. Este necesară o instruire terminologică riguroasă şi o colaborare strânsă cu utilizatorii şi specialiştii în domeniu. Dezvoltatorii software trebuie să integreze în procesul de proiectare mecanisme ce permit localizări flexibile, glosare interactive şi opţiuni de personalizare lingvistică, adaptate nivelului de expertiză al utilizatorului. Astfel, utilizatorii beneficiază de o interfaţă intuitivă, o curbă de învăţare redusă şi o creştere semnificativă a productivităţii.

Din perspectiva cercetării, se recomandă realizarea de studii empirice pe eşantioane diverse de utilizatori români pentru a evalua sistematic impactul traducerilor asupra performanţei şi percepţiei acestora. De asemenea, o analiză comparativă a localizărilor suitei Office în alte limbi ar putea identifica bune practici şi modele translingvistice aplicabile. Cercetările viitoare ar putea explora integrarea inteligenţei artificiale în procesul de localizare, cu accent pe traducerea adaptivă şi învăţarea continuă din feedback-ul utilizatorilor.

Să scoatem în relief rezumatul principalelor concluzii:

- Traducerile literale şi necontextualizate afectează negativ claritatea, accesibilitatea şi satisfacţia utilizatorului;
- O abordare centrată pe utilizator, cu termeni clari, funcţionali şi adaptaţi cultural, este destul de importantă;
- Colaborarea între traducători, specialişti IT şi utilizatori, testarea continuă şi utilizarea glosarelor interactive contribuie la calitatea localizării;
- Personalizarea terminologiei în funcţie de nivelul utilizatorului creşte eficienţa şi reduce erorile;

– Cercetările viitoare ar trebui să investigheze impactul empiric al localizării şi să valorifice potenţialul inteligenţei artificiale pentru traduceri adaptive.

Reamintim că localizarea de calitate transcende simpla traducere, reprezentând un proces interdisciplinar, dinamic şi orientat spre utilizator, cu un impact direct asupra utilizabilităţii software-ului.

Referinţe bibliografice

Esselink, B. (2000). *The Handbook of Translation and Localization*. John Wiley & Sons.

Jiménez-Crespo, M. A. (2013). *Translation and Web Localization*. Routledge.

Katan, D. (2009). *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*. Routledge.

O'Hagan, M., Ashworth, D. (2002). *Translation as a Global Phenomenon*. Routledge.